

AGROKOMPLEX RÉTEGELT-RAGASZTOTT SZERKEZETEK GYÁRTÁSA*

HRABOVSKY LÁSZLÓ

osztályvezető

Agrokomplex, Budapest

Engedjék meg, hogy bevezetőül bemutassam az AGROKOMPLEX vállalkozást, mely 1968-ban az új gazdaságirányítási rendszer ösztönzőinek szellemében alakult.

Alapítói az agárdi, az enyingi és a sárszentmihályi állami gazdaságok. A társulás célja azoknak a szellemi és anyagi eszközöknek a koncentrációja, amelyekkel a saját állattenyésztési beruházásaikat a leggyorsabban tudják megvalósítani.

Az indítás sikerült, az AGROKOMPLEX-rendszerű állattartó telepek először országos, majd jelentősnek mondható külföldi sikereket értek el. A közös vállalkozás kezdetben sertéstartó telepeket gyártott és forgalmazott, biztosította megvalósításaikhoz a berendezéseket és a technológiai eszközöket is. E célra megteremtette a komplettírozáshoz szükséges ipari háttérrel, mely azóta is eredményesen támogatja a mezőgazdasági beruházások megvalósítását.

A nagyüzemi állattartó telepek megvalósításához a hagyományos építési mód nehézkesnek és hosszadalmasnak mutatkozott, ezért az AGROKOMPLEX olyan könnyűszerkezetes építési rendszert fejlesztett ki, amely a beruházások gyors, látványos megvalósítását szolgálta. Ez az építési rendszer kezdetben acélszerkezetek felhasználásával valósult meg, mely acélszerkezeteket a Dunai Vasmű és a MEZŐGÉP vállalatok gyártották.

Az 1968. évi alakulástól számított 5 év alatt, tehát 1973-ig az AGROKOMPLEX közel egymillió m² komplett sertéstartó épületet és berendezést gyártott, illetve szállított megrendelőinek.

A külföldi országokban értékesített épületek összes alapterülete 450 ezer m² volt, míg a hazai 550 ezer m² nagyságrendet képviselt. Az új, ragasztott faszerkezetet gyártó üzem megvalósításának anyagi alapjait ezek az üzleti sikerek tették lehetővé, melyhez céltudatos fejlesztési cél párosult.

A fából történő építésnek csak úgy, mint mindenütt a világon, hazánkban is komoly hagyományai voltak. Ezeket a hagyományokat a második világháború után nem ápoltuk, így az acél- és vasbeton szerkezetek minden teret

* Az Erdészeti és Faipari Tudományos Ülésen 1980. február 28-án elhangzott előadás.

elhódítottak. A könnyűség, a gyors megvalósításra való törekvés azonban egyre sürgetőbbben követelte, hogy e ragyogó hagyományokkal rendelkező építési rendszert széles körben bevezessük hazánkban is.

A bevezetés úttörője a Faipari Kutató Intézet volt, mely hosszú előkészítő tevékenységével és feltáró kutatómunkájával megteremtette a lehetőséget arra, hogy valóra válhasson egy gyártóbázis létrehozása.

Az AGROKOMPLEX ebben a Faipari Kutató Intézetnek partnere volt és közös erőfeszítéssel sikerült a gyártóbázist — és ma már elmondhatjuk, hogy a szerkezetek honosítását is — megvalósítani hazánkban.

A ragasztott faszerkezetek felhasználásával tervezett épületeket kezdetben nagyrészt mezőgazdasági felhasználásra képzeltük el. Az első évek megvalósult létesítményei és ezek számszerű adatai ezt a feltételezést bizonyították.

A kezdeti mezőgazdasági sikerek, a gyártástechnológia finomítása, a gyártásközi ellenőrzés, a gyártott termék minőségének biztonsága lehetőséget teremtett arra, hogy a ragasztott faszerkezeteket szélesebb körben is lehessen alkalmazni. A tervezőintézetek nagy része időközben tapasztalatokat szerzett a faszerkezetek alkalmazása terén, a formailag és esztétikailag igen nagy változatosságot biztosító szerkezet alkalmazása egyre népszerűbb lett a tervezők és a beruházók körében.

Míg a gyártás megindítása utáni első években a mezőgazdasági és kommunális szerkezet részaránya 85%, illetve 15% volt, a legutolsó évben ez az arányszám 50—50%-ra módosult. Ha az előbbi értékeket számszerűsítjük, akkor az 1979. év végéig gyártott 270 ezer m² épületből mezőgazdasági felhasználásra 230 ezer m²-t, ipari és kommunális célra pedig 40 ezer m² épületet biztosítottunk.

1979. év végéig az összes kimondottan épület tartószerkezeti termelés 9800 m³ volt, mely 0,036 m³/m² fajlagos fafelhasználást jelent. A szerkezetek beépített m²-re vetített átlagsúlya 31 kp/m² volt.

A gyártott szerkezetek nagy része, mintegy 60%-a a 18 m feletti fesztáv-tartományba esett.

A hazai felhasználás igazolta a FAKI és az AGROKOMPLEX közös munkájának eredményét és ma már sikernek könyvelhetjük el, hogy ezen szerkezetek honosítása teljes értékűnek tekinthető.

A rétegelt-ragasztott faszerkezet rendkívül sokcélúan használható, nemcsak a mezőgazdasági, hanem az ipari és kommunális építészetben is.

A mezőgazdasági felhasználással szinte egyidőben jelentkezett ragasztott faszerkezeti igény olyan létesítményeknél, melyeknél a korróziós veszélyt acél- vagy vasbetonszerkezettel nem lehetett elhárítani.

A műtrágyatároló épületeken kívül kommunális vonatkozásban az agresszív vizű termálmedencék lefedése elsőrendű feladataink közé tartozott.

Ma már ezeken felül nagy fesztávú sportlétesítmények, uszodák, tornatermek, teniszcsarnokok, lovardák, hűtőházak, reprezentatív kiállítótermek és bevásárlóközpontok megvalósítására nyílik lehetőség.

A ragasztott faszerkezet könnyű súlya, egyszerű szerelismódja, esztétikus megjelenése, korrózióállósága és gazdaságossága a tervezők részére új lehetőségeket, változatosságot és egyediséget biztosít.

Nemcsak a külföldi, hanem a hazai megvalósult példák is igazolják, hogy igen jó tulajdonságai mellett a 15—18 m fesztávolság feletti tartományokban gazdaságosabbak is, mint az acél- vagy vasbetonszerkezetek.

Ehhez hozzájárul, hogy a faszerkezet gyártásának energiaigénye harmada, illetve tizede a vasbeton, illetve az acél szerkezetének.